

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16734/2024
02.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирко Ракић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Републике јавни правобранилац – Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1038/23 од 13.04.2023. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1038/23 од 13.04.2023. године – става првог изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 12/20 од 18.01.2023. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име изгубљене добити због немогућности коришћења возила исплати за период од 07.12.2005. године до 19.06.2013. године износ од 8.892.623,35 динара а од 20.06.2013. године, па до 03.04.2018. године као дана враћања возила исплати износ од 5.057.766,00 динара укупно 13.950.789,25 динара, са законском затезном каматом почев од 10.11.2022. године као дана вештачења па до исплате. Одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1038/23 од 13.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Пожаревцу П 12/20 од 18.01.2023. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Пожаревцу П 12/20 од 18.01.2023. године и у укинutom делу предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана. У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиоца се не указује на другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању против оца тужиоца осумњиченог ББ поднета је кривична пријава од стране МУП-а РС, СУП Пожаревац, ОУП Кучево 18.12.2005. године, због кривичног дела изнуда из члана 180. КЗ РС и кривичног дела преваре из члана 171. КЗ РС. Од њега је поред осталих моторних возила одузето и једно комби возило марке „Мерцедес бенц“ 312 – ДСпринтер“ које је решењем Општинског суда у Кучеву од 14.12.2006. године, предато на чување оштећеном из кривичног поступка. Правноснажном пресудом Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица Кучево од 15.03.2008. године, оптужени ББ оглашен је кривим због извршења кривичног дела изнуде у односу на оштећеног ВВ али њоме није обухваћено и возило марке „Мерцедес“ беле боје тип „312 Д“. Тужиоцу је као наследнику свог покојног деде ГГ, власника овог возила, возило враћено 03.04.2018. године. Покојни ГГ, деда тужиоца који је био власник возила у тренутку одузимања живео је у домаћинству са сином ББ и његовом супругом и унуком тужиоцем АА који је у време одузимања возила имао 12 година. У то време покојни ГГ је имао 70 година и био је инвалидски пензионер. Возило је служило за превоз путника, максимални број путничких места је 12, купљено је за потребе аутопревозничке фирме коју је имао ББ син покојног ГГ, односно оца тужиоца коју је угасио 2011. године. До одузимања возила ово возило је возио отац тужиоца који је радио као превозник и истим повремено превозио чланове спортских друштава и обављао друге превозе по потреби када је био ангажован. Повремено је и покојни ГГ превозио путнике али не у оквиру своје делатности већ да помогне сину. Возило није купљено да би било рентирано, већ да би служило породичном бизнису и то оцу тужиоца који је имао аутопревозничку радњу а касније тужиоцу уколико би се бавио том делатношћу. Тужилац се након пунолетства једно време са оцем бавио пољопривредном, касније отишао да живи у Швајцарску али се тамо бавио препродајом аутомобила а не аутопревозничком делатношћу или делатношћу рента кара. Вештачењем је утврђена висина могуће изгубљене добити за период од дана одузимања возила од оца тужиоца до дана његовог враћања тужиоцу а према могућности рентирања спорног возила за период по принципу ауто - дана. Правноснажном делимичном пресудом Вишег суда у Пожаревцу од 03.11.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете настале на предметном возилу исплати износ од 1.731.381,00 динар са законском затезном каматом од 03.11.2021. године па до исплате.

На основу овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев у виду измакле користи због немогућности коришћења предметног возила за период од одузимања и враћања са образложењем да тужилац измаклу корист потражује као правни следбеник свог деде покојног ГГ који је био власник возила за период до 19.06.2013. године, а за период од 20.06.2013. године до 03.04.2018. године као власник возила по основу наслеђа иза смрти покојног ГГ. С обзиром да ово имовинско право које је везано за личност имаоца не може бити предмет наслеђивања осим тога, покојни деда тужиоца није имао регистровану аутопревозничку делатност, нити је остваривао приходе коришћењем предметног

возила по том основу да би имао право на накнаду штете у виду измакле користи. За период од када је тужилац по основу наслеђивања иза покојног ГГ постао власник возила па до враћања возила у посед тужиоцу тужилац нема право на накнаду штете јер није утврђено да се у том периоду бавио делатношћу превоза путника за које је служило предметно возило, нити делатношћу рентирања возила као ни да је имао намеру да се том делатношћу бави.

По налажењу Врховног суда правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Сагласно члану 189. став 1. Закона о облигационим односима оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Према ставу 3. овог члана при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетником радњом или пропуштањем. Према овој законској одредби повериоцу треба признати право на накнаду штете за измаклу корист ако су испуњени одређени услови, а то је да је штета у виду измакле користи извесна и да постоје елементи на основу којих се може одредити износ измакле користи и ако очекивана измакла корист не би била противна важећим прописима и добрим пословним обичајима. Право на накнаду штете због измакле користи поверилац ће имати само ако је према ономе што се у животу редовно дешава или према посебним околностима случаја извесно (ван разумне сумње) да би ту корист и остварио. При томе није довољно неко оптимистичко предвиђање добитка и није довољно да је поверилац планирао добитак. Добитак за који се по субјективним проценама и жељама повериоца претпостављало да ће наступити, не узима се у обзир приликом одмеравања накнаде штете. Тражи се да је у питању добитак који би свакако настао, да постоји разумна вероватноћа у погледу остварења такве користи. Дакле, да би се остварило право на накнаду штете по основу измакле користи, потребно је да се испуне одређени услови, па између осталог да је штета у виду измакле користи извесна и да се добит могла очекивати по редовном току ствари или посебним околностима, као и да је остварење добити било спречено штетниковом радњом. Измакла корист мора бити конкретно доказана.

У конкретном случају тужилац нема право на накнаду овог вида штете правилан је закључак нижестепених судова да тужилац сходно члану 231. став 2. ЗПП, на коме је терет доказивања од значаја за утврђивање висине измакле користи према критеријумима из напред наведене одредбе члана 189. став 3. ЗОО, и то на који би начин његов правни претходник до смрти а затим и он возило користио и које би приходе на тај начин по редовном току ствари остварио, што у току поступка није учинио.

Нису основани наводи у ревизији тужиоца да је возило на незаконит начин одузето од ГГ и служило је искључиво за превоз путника па се по редовном току ствари могла очекивати изгубљена добит како до смрти покојног ГГ а од тада универзалног сукцесора тужиоца и њему као универзалном сукцесору припада и очекивана добит до смрти покојног ГГ имајући у виду решења о наслеђивању у списима. Одредбом члана 1. став 1. и 2. Закона о наслеђивању прописано је да се

наслеђује заоставштина; а заоставштину чине сва наслеђивања подобна права која су оставиоцу припала у тренутку смрти.

Моменат смрти оставиоца је моменат када се отвара заоставштина односно стиче право на наслеђивање. Тужилац је законски наследник свог покојног деде али у овом поступку не може основано потраживати накнаду тражене штете у виду измакле користи ни по основу наслеђа иза свог деде јер према Закону о наслеђивању заоставштину представљају само права подобна за наслеђивање која су оставиоцу припала у тренутку смрти. Права подобна за наслеђивање су само она права која оставилац остварио, односно која су му призната до момента смрти, што не подразумева и право на измаклу корист, због чега је захтев тужиоца за накнаду тражене штете неоснован како то правилно закључује нижестепени судови.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић